

Statencommissie NLWM 3 december 2018

Inspreker: Jan-Willem Bakker, Agrarische en Natuurvereniging de Hoge Berg

Ik ben schapenboer op de Hoge Berg op Texel. Mijn collega's hebben meest schapen, maar er lopen ook zoogkoeien, en er is wat akkerbouw. Alle boeren doen aan agrarisch natuurbeheer en onderhouden tuinwallen en kolken. Acht generaties schapenboeren gingen mij voor. Ook mijn collega's komen uit oude Texelse boerengeslachten. Het zijn onze voorouders die ervoor gezorgd hebben, dat het gebied zo mooi is geworden. Texelaars en onze gasten genieten enorm van het landschap met schapen. Misschien hebt u naar het toegezonden filmpje gekeken. Het decor én onze werkwijze worden jaarlijks in veel media tentoongesteld. De leden van Natuurmonumenten noemden het een paar jaar geleden haar mooiste landschap. Wij zijn trots op dit gebied, en we stellen ons verantwoordelijk voor het landschap en de cultuurhistorische waarde, de dieren die we in beheer hebben, maar ook de verdere ontwikkeling van de natuur op de Hoge Berg: vogels en insecten, planten en grassen. Dát is onze passie. We hebben initiatieven genomen om de stand van de weidevogels te verbeteren. Dat vraagt onder andere het gebruik van ruige stalmest, en het terugbrengen van kunstmest. Dit voorjaar werden maar liefst 116 broedparen van de scholekster gevonden. We experimenteren met het inzaaien van geneeskrachtige kruiden om oorspronkelijke waarden terug te brengen, en het medicijngebruik terug te dringen. De door schapen begraaide percelen staan vol met kamgras en reukgras, vrij uniek in Nederland. Zó willen wij bedrijf en gebied intact doorgeven aan onze kinderen.

Dan het beleid. We waren ontzettend blij met de processtimulering door de verruiming in het NBP 2017 / 2018: '... een aangepaste werkwijze, zoals een grote begrazingsdruk en hogere bemesting'. We zagen vorig jaar een mooi vervolg in het 'Verkenningjaar'. Tevens werd een aanvraag bij o.a. het Waddenfonds gehonoreerd, die ons helpt om onze bedrijven ook op de langere termijn renderend te houden. De gemeente laat keer op keer zien, dat zij vindt dat schapen en Texel onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Vlak voor de zomer namen we kennis van de bestuurlijke afspraken tussen de provincie en de gemeente Texel over het Streekfonds. De rol en plaats van ondernemers staat daarin duidelijk benoemd. In de WKW-tekst staat het heel duidelijk (pagina 6). Er moet een visie worden opgesteld met afspraken hoe de verschillende belangen bij elkaar te brengen, ten behoeve van het behoud van natuur en het cultuurhistorisch landschap.

Het zo gewenste en noodzakelijke gesprek lijkt te gaan beginnen. En juist dán gebeuren er een paar dingen waarbij je denkt 'waarom'?

1. Er komt gelukkig wel weer een subsidie voor tuinwallen, maar anders dan wij bepleiten, gaat die niet rechtstreeks naar de uitvoerders, maar naar de eigenaren / erfpachters, of onder goedkeuring van de eigenaren naar collectieven. Waarom kan zo'n invulling niet onderdeel zijn van het plan dat wordt aangekondigd?
2. Wij begrijpen best dat de interpretatie van 'grote begrazingsdruk' en 'hogere bemesting' operationalisering en precisie verdient. Maar die termen verdwijnen en dan staat er op pagina 7 van de WKW wel de mogelijkheid om eventueel 'ook een deel van de graslanden als schraalland te beheren, dus met een lagere begrazingsintensiteit'? Misschien zijn ze allebei wel onderdeel van een plan dat de percelen tegen het licht houdt.
3. Maar wat volgens ons echt niet kan is de passage op pagina 5. 'De schapenhouderij staat onder financiële druk en is genoodzaakt te intensiveren en uit te breiden.' Die druk moge zo zijn, maar de betoogde reactie is voor de boeren op de Hoge Berg gewoon niet waar. Het aantal schapen is minder dan in het verleden, en er wordt actief meegedacht over en meegewerkt aan natuur. Echt te bont maakt de provincie het met de uitsmijter: 'Dit brengt het karakteristieke landschap in gevaar'. Moet er eerst een perkpaaltje de grond in?

Onze oproep is klip en klaar. Schrap de door ons bestreden passages. Houd het speelveld vrij en beperk de WKW tekst vooral tot de procesafpraak over visie. En betrek hier wellicht ook de vergoeding voor het tuinwallen en kolkenonderhoud bij.

U zou er deze boer en mijn collega's heel blij mee maken. En wij zullen daar absoluut verantwoord mee omgaan. Want wij willen niets liever dan goede en zorgvuldige afspraken, die over en weer zekerheden op langere termijn bieden. En als u met eigen ogen wilt zien hoe prachtig wij het gebied beheren, kom – net als een aantal statenleden en gedeputeerden die u voorgingen – eens langs. We leiden u graag rond, en de koffie staat klaar.